
Alumne: Víctor Palacios Bover

Tutora: Lluïsa Culleré Alonso

Tàrrega, una ciutat en transformació: 1979-1987

Presentació

A l'hora de buscar un tema per al meu treball de recerca em van passar moltes idees per la ment, però la definitiva fou la transformació que va tenir Tàrrega després d'un període tan fosc com fou el franquisme.

La hipòtesi que em vaig plantejar fou: *De quina manera el canvi del sistema polític va portar a la transformació de la societat i, també, d'una ciutat com Tàrrega?* És evident que no només va evolucionar el municipi targarí, sinó que fou una metamorfosi de tot Catalunya i de la resta del territori de l'Estat espanyol. Aquesta hipòtesi la podem respondre recercant, enumerant i analitzant totes les accions de millora que es van arribar a realitzar a Tàrrega en el període 1979-1987, de moltes de les quals encara en gaudim.

Dins del meu treball, faig una referència més aprofundida a *FiraTàrrega*, la qual va aparèixer durant aquells anys. El meu objectiu ha estat el d'observar com ha evolucionat un esdeveniment encetat l'any 1981 fins al moment l'actual.

Per acabar la presentació vull donar les gràcies a aquells bons servidors públics, ja que és per ells que avui en dia podem gaudir d'una ciutat moderna, estructurada i de futur.

Metodologia

Ja amb la temàtica escollida, vaig començar a cercar informació a l'Arxiu Comarcal de l'Urgell i a la Biblioteca Comarcal de Tàrraga, ja que a internet no hi havia pràcticament informació. Primer de tot vaig estudiar a fons la Transició per després explicar tot el que es va fer a Tàrraga i als seus pobles. Això ho vaig dur a terme consultant les revistes *Nova Tàrraga* i *Casa de la Vila* d'aquella època; el total de números que es van publicar durant aquells vuit anys en els dos mitjans d'informació fou de 672. A part d'això, a l'Arxiu i a la Biblioteca també vaig trobar molt coneixement en altres llibres i revistes de l'època que anomeno a la bibliografia.

En paral·lel a l'estudi i recerca de la part teòrica, notava que no tenia el suficient coneixement de la matèria que tractava. Per això mateix vaig decidir realitzar entrevistes a persones que van tenir un protagonisme en aquells anys. No fou fàcil trobar testimonis orals: alguns no van voler recordar aquella època, d'alguns altres no en vaig obtenir resposta i, malauradament, d'altres no vaig poder gaudir dels seus savis coneixements a causa de la seva malaltia o per defunció. Però no em vaig rendir i vaig tenir ocasió de poder comptar amb el saber de vuit persones, a les quals estic molt agraït.

Cos del treball

El treball està dividit en 4 parts diferenciades:

1. *La Transició*

Del 1939 al 1975 a l'Estat espanyol hi havia establert un règim autoritari dirigit pel general Francisco Franco, en què hi hagué una violació dels drets humans.

Després de la seva mort, l'any 1975, s'inicià el procés conegut com la *Transició* (1975-1978), que va permetre desmantellar la dictadura i assolir la democràcia.

Per estudiar-la millor, vaig dividir la influència de la Transició en:

Les accions més destacades a nivell de l'Estat espanyol, que foren:

- 1975. Mort de Francisco Franco i proclamació de Joan Carles I com a rei.
- 1976. Aprovació de la Llei d'Associacions i designació d'Adolfo Suárez com a president del Govern.
- 1977. Primeres eleccions generals.
- 1978. Redacció i aprovació de la Constitució.

Les accions més destacades a nivell de Catalunya foren:

- Més pressió per part d'associacions (Unió de Pagesos, Comissions Obreres, etc.) i partits polítics (Unió Democràtica, Esquerra Republicana, etc.).
  - 1976. Realització de la Marxa de la Llibertat.
  - 1977. Restabliment de la Generalitat.
  - 1979. Redacció i aprovació de l'Estatut.
-

Les accions més destacades a Tàrrega foren:

- 1976. Visita dels reis a la nostra ciutat.
- 1977. Acte amb motiu de la Diada de l'11 de Setembre al Pati.
- 1978. Celebració del referèndum sobre la Constitució, amb una aprovació del 90 %.
- 1979. Primeres eleccions i Referèndum per l'Estatut, en el qual es va imposar el sí.

2. 1a legislatura (1979-1983)

Ja finalitzat el franquisme, es van celebrar les primeres eleccions municipals. A Tàrrega s'imposà CiU, amb 6 escons dels 17 possibles.

Van formar coalició amb CC-UCD i ERC i van gaudir d'una majoria de 12 escons, fet que va permetre complir molts dels propòsits d'Eugeni Nadal.

Les innovacions més destacades foren:

- Realització de les Normes Subsidiàries del Planejament Urbà de Tàrrega.
- Creació de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrrega.
- Inauguració de Fira de l'Escultura al Carrer.
- Monument als Països Catalans.
- Primera campanya d'excavacions al Pla de les Tenalles.
- Inauguració de l'Edifici Parroquial.
- Reformes al Reguer i Sant Eloi.
- Primer camió escombra.
- Recuperació del Carnestoltes.
- Inauguració del Jardí d'Infància de Sant Eloi i la Guarderia La Pau.
- Portada d'aigua al Talladell.

3. 2a legislatura (1983 - 1987)

Arribats al 1983, es van celebrar les eleccions municipals. Els targarins i targarines van tornar a donar un vot de confiança a Nadal i el seu equip per seguir convertint Tàrrega en una ciutat amb futur.

El resultat fou el d'una majoria folgada, ja que La Convergència de Tàrrega obtingué 10 escons dels 17 possibles.

Les innovacions més destacades foren:

- Construcció de l'Estació d'autobusos, el Pàrquing municipal, el Mercat Municipal i la plaça de les Nacions.
  - Creació del Polígon Riambau.
  - El Parc de Nadal.
  - Construcció del Pavelló.
  - Inici del Parc de Bombers.
-

-
- Cobriment dels dipòsits de Sant Eloi.
  - Compra de l'hotel Aleix.
  - Primera pedra del CAP II.
  - Convenis per a la constitució del Museu, la Biblioteca i l'Arxiu; l'últim es va inaugurar aquella legislatura.
  - Pas extern de la N-II per Tàrraga.
  - Compra dels terrenys del castell.
  - Recuperació del Mercat del Vehicle d'Ocasíó.
  - Inauguració de l'Institut de Formació Professional.
  - Portada d'aigua a Altet, la Figuerosa i Riudovelles.

4. Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga

Una de les novetats d'aquells anys fou la creació de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga, actualment coneguda com FiraTàrraga. Aquí us mostro en què s'assemblen i es diferencien les diferents edicions de la Fira.

Principals similituds:

- Capacitat d'adaptació de les arts escèniques per tal de no desaparèixer.
- Plataforma professional de difusió de referència internacional.
- Plataforma de llançament per als artistes professionals.
- Espai de llibertat i cultura en l'espai públic.
- Il·lusió i màgia que encara perdura i fascina a tots els públics.

Principals diferències:

- El factor humà de l'inici era més important que l'actual.
- El pressupost de què disposa ha augmentat considerablement.
- Al principi de tot, l'oposició a la Fira en segons quins grups polítics i socials era molt gran. Avui en dia no es manifesta aquesta idea.
- El context sociocultural ha evolucionat amb l'aparició de les xarxes socials, internet..
- L'equip organitzatiu s'ha consolidat, les companyies s'han professionalitzat i el públic s'ha especialitzat.

Conclusions

Per acabar, respondré la hipòtesi plantejada: *De quina manera el canvi del sistema polític va portar la transformació de la societat i, també, d'una ciutat com Tàrraga?*

- El fet de passar d'una dictadura a una democràcia va fer que els governs municipals fossin també escollits per part de la població. Per aquest motiu, aquests eren més sensibles a les demandes de la ciutadania i la representaven millor.
  - Els ciutadans, sobretot per mitjà del seu vot, van apoderar-se i van poder decidir
-

---

sobre el seu propi destí, també pel que fa a la situació local.

- Cal destacar també la voluntat de tot l'arc consistorial de fer progressar la ciutat i la qualitat de vida de tots els seus habitants.
- Tot i això, a la capital de l'Urgell i pobles, hi havia present un caciquisme molt arrelat, el qual va ser difícil de fer desaparèixer.
- La competència entre partits per poder governar va fer que aquests haguessin de treballar més a fons per tal d'oferir programes atractius i, alhora, fer-los complir.
- De la mateixa manera, aquest impuls renovador i catalanista venia acompanyat i impulsat per la recuperada Generalitat de Catalunya.
- Aquella fou una època d'il·lusió i d'impuls econòmic, facilitat per una gran quantitat d'inversions facilitades per totes les administracions i entitats, com ara l'Associació Amics de l'Arbre.
- Tàrrega va emprendre nombrosos projectes innovadors en molts aspectes, que van servir per posicionar-la com una de les principals capitals de les comarques de Ponent.

Bibliografia

CAPDEVILA, Joaquim: *Tàrrega (1898-1923): societat, política i imaginari*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2008. – DDAA: *Història gràfica de Tàrrega. El segle de la modernització*. Tàrrega, Ajuntament de Tàrrega, 1997. – DDAA: *La Transició democràtica a Catalunya. Recursos per a una aproximació didàctica*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2013. – DDAA: *Memoria de la Transición. Del asenato de Carrero a la integración en Europa*. Madrid, Diario El País, 1995. – ESPINAGOSA, Jaume: *25 anys d'ajuntaments democràtics a Tàrrega (1979 - 2004). Una crònica en imatges*. Tàrrega, Ajuntament de Tàrrega, 2005. – GARCÍA, Xavier: *92.3fm. 50 anys de Ràdio Tàrrega*. Tàrrega, Ajuntament de Tàrrega, 2004. – PÉREZ, Gonzalo: *Fira de Teatre al Carrer · Tàrrega*. Barcelona, RFA Libros, SA, 2005. – Casa de la Vila (setembre de 1980, núm. 0 - desembre de 1980, núm. 14). Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega. – Casa de la Vila (gener de 1981, núm. 15 - desembre de 1981, núm. 61). Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega. – Casa de la Vila (gener de 1982, núm. 62 - desembre de 1982, núm. 93). Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega. – Casa de la Vila (gener de 1983, núm. 94 - desembre de 1983, núm. 106). Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega. – Casa de la Vila (gener de 1984, núm. 107 - desembre de 1984, núm. 150). Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega. – Casa de la Vila (gener de 1985, núm. 151 - desembre de 1985, núm. 195). Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega. – Casa de la Vila (gener de 1986, núm. 196 - desembre de 1986, núm. 238). Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega. – Casa de la Vila (gener de 1987, núm. 239 - juny de 1987, núm. 260). Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega. – Nova Tàrrega (abril de 1979, núm. 1.806 - desembre de 1979, núm. 1.839). Tàrrega: F. Camps Calmet. – Nova Tàrrega (gener de 1980, núm. 1.840 - desembre de 1980, núm. 1.888). Tàrrega: F. Camps Calmet. – Nova Tàrrega (gener de 1981, núm. 1.889 - desembre de

---

1981, núm. 1.937). Tàrraga: F. Camps Calmet. – Nova Tàrraga (gener de 1982, núm. 1.938 – desembre de 1982, núm. 1.987). Tàrraga: F. Camps Calmet. – Nova Tàrraga (gener de 1983, núm. 1.988 – desembre de 1983, núm. 2.035). Tàrraga: F. Camps Calmet. – Nova Tàrraga (gener de 1984, núm. 2.036 – desembre de 1984, núm. 2.085). Tàrraga: Ignasi de L. Camps-Sarró. – Nova Tàrraga (gener de 1985, núm. 2.086 – desembre de 1985, núm. 2.124). Tàrraga: Ignasi de L. Camps-Sarró. – Nova Tàrraga (gener de 1986, núm. 2.125 – desembre de 1986, núm. 2.183). Tàrraga: Ignasi de L. Camps-Sarró. – Nova Tàrraga (gener de 1987, núm. 2.184 – juny de 1987, núm. 2.218). Tàrraga: Ignasi de L. Camps-Sarró. – Nova Tàrraga (setembre de 2017, núm. 3.687). Tàrraga: Eco-Serra, SL.

Documents electrònics

<https://es.wikipedia.org> – <https://www.datoselecciones.com> – <https://www.firatarrega.cat> – <http://www.tarrega.cat> – <https://www.diputaciolleida.cat> – <http://blogs.sapiens.cat> – <https://www.youtube.com> – <https://www.festacatalunya.cat> – www.thinglink.com – <http://blog.cristianismeijusticia.net> – <http://www.ciudadciencia.es> – <http://turisme.urgell.cat> – <https://www.nuvol.com> – <https://www.barcelonas.com/proclamati-on-of-juan-carlos-i.html> – <http://www.encyclopedia.cat/EC-GEC-0005117.xml> – <https://ignaciotrillo.wordpress.com/2014/03/30/22147/> – <http://www.elperiodico.com/es/opinion/20161120/debate-transicion-democratica-suarez-5640402> – <http://www.elperiodico.cat/ca/politica/20160420/altres-visites-presidents-generalitat-moncloa-5068489> – http://www.elnacional.cat/ca/politica/retorn-tarradellas-llei-franquista_146535_102.html – <https://www.flickr.com/photos/iesluisvelez2006-2007/6454371517> – <http://www.notodo.com/cronica-firatarrega-2017> –

Fonts orals

Sr. Jaume Aligué, exregidor de l'Ajuntament de Tàrraga. – Sr. Josep Castellà, exmembre de Radio Tàrraga i Nova Tàrraga – Sr. Jaume Espinagosa, director del museus de Tàrraga. – FiraTàrraga. – Sr. Pau Llacuna, exdirector executiu de FiraTàrraga. – Sr. Francesc Martí, exsergent de la Policia Local de Tàrraga. – Sr. Josep Minguell, exregidor de l'Ajuntament de Tàrraga. – Sr. Ramon Vallverdú, exregidor de l'Ajuntament de Tàrraga.
